Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Bartol. Szibski

СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА"

Рôкъ VI. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 20-го Сѣчня 1898. | Число 3.

Калєндарь.

Сѣчень.

20	Ч.	Георгій, Емиліанъ испов.
21	П.	Поліевктъ, Евсгратій
22	С.	По Богоявл. Григорій
23	Н.	ПО БОГОЯВЛ. Ѳеодосій
24	П.	Татіана
25	В.	Ермилъ, Стратоникъ
26	С.	Пр. Отецъ въ Синаѣ избіен.

Змѣстъ.

„Р Н. Союзъ" на пôврôчной конвенціи. — Некуча справа. — Вѣсти зъ Америки. — Вѣсти зъ Канады. — Вѣсти изъ старого краю. — Новинки. — Вѣсти робôтничи. — Смѣхъ и правда. — Заплатили на „Свободу." — Фейлетонъ: Звѣрячій буджетъ. — Стихъ: Пѣсня русиихъ хлопôвъ. — Банкротъ. — Оголошенія.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою.

Rev. John Ardan
P. O. Box 413
OLYPHANT, PA.

„Р Н. Союзъ" на пôврôчной конвенціи
въ Olyphant, Pa

Дня 11. п. с. января вôдбула ся пôврôчна конвенція „Р. Н. Союза" въ Olyphant, Pa. По вôдспѣваню о. М. Пôдгорецкимъ Служебы Божои на интенцію „Союза", зôбрали ся урядники „Р. Н. Союза" въ приходскôмъ домѣ, де по выборѣ о. Стеф. Макара, предсѣдателемъ а Ал. Шлянту секретаремъ, приступлено до обрадъ пôсля програмы, уложеной о. Йв. Арданомъ, секретаремъ товариства.

Въ касѣ „Р. Н. Союза" найдено все въ якъ найкрастôмъ порядку, а есть въ нѣй теперь готового гроша **$4027.79** зъ того припадае 1) $304.05 депозитôвъ, пожиченыхъ властителямъ домôвъ на 6 проц. 2) $1706.80 желѣзного фонду и 3) $2016.94 розпорядимого фонду, ульокованого въ банку на 3 проц.

По справозданю секретаря полагоджено слѣдуючи справы:

1) Стефанови Петрипакови зъ Simpson, Pa. не выплатить ся $250 посмертного по его женѣ Аннѣ, бо коли ей мужь приступивъ до товариства она числила вже 50 лѣтъ житя. А на пôдставѣ § 10 б. и статута „Р. Н. Союза" не належить ся т а к о м у чоловѣкови посмертне по жѣнцѣ, тымъ бôльше, що згаданый членъ подавъ хибно лѣта жѣнки, що стверджае метрика хрещеня небôжки.

2) Григорію Павляковп зъ Олифантъ, Па., котрый зъ причины невылѣчимои недуги выѣхавъ до краю, рѣшено на его власне прошене выплатити ему $200 дол. зъ тымъ, що вôнъ зрече ся письменно всякихъ претенсій до „Р. Н. Союза."

3) Членови Антонію Штеклѣ зъ St. Louis, Mo. ухвалено выплатити $100 дол. за утрату лѣвого ока зъ невласнои вины. Що згаданый членъ дѣйсно стративъ око и нѣчо на него не видить свѣдчить: свѣдоцтво лѣкаря, присяга его власна и присяга брацтва до котрого належить.

4) За помершого наслѣдкомъ потовченя въ майнахъ Луку Хомяка зъ Excelsior, Pa. не выплатить ся посмертного его женѣ, бо небощикъ приступивъ до товариства 24. октобра а померъ 5. января, значить не належавъ ще повныхъ 3 мѣсяцѣ. (§ 8 — 3 коломна стат.)

5) За члена Онисія Ширмѣнского зъ Mayfield, Pa. пôсля его послѣдноя волѣ ухвалено выплатити посмертне ($500) женѣ и 3 дѣтямъ въ той спôсôбъ, що три части згаданои сумы заплатить ся довгъ на двохъ домахъ, а котрй належать до жены и дѣтей, а четверту часть передасть ся женѣ.

6) Щобъ молодй люде могли численнѣйше приступати до „Р. Н. Союза" рѣшено, що кождый хто не переступивъ ще 35 року житя, може стати членомъ „Р. Н. Союза" безъ вступного, але лишь въ мѣсяцю м а р т ѣ. Передъ тымъ и потôмъ вымагати ся буде вступного.

Найже-жь молодй люде користають зъ того добродѣйства и вписують ся громадно въ мартѣ до „Союза"

7) Если членъ, приступаючи до „Р. Н. Союза" не скаже всьои правды, вôдповѣдаючи на пытаня, поданй въ деклярацiи, т р а т и т ь всѣ членьски права, если про те дôзнае ся выдѣлъ товариства. Если-жь членъ переступивъ 40 лѣтъ житя мусить представити секретареви метрику хрещенія.

Нарады, дотыкаючй справъ „Р. Н. Союза," тревали майже цѣлый день. — Вечеромъ читальники им. Маркіяна Шашкевича устроили вечерокъ, на котрôмъ молодй и старшй забавляли ся весело до пôзнои ночи. Середъ забавы выголошено чимало патріотичныхъ бесѣдъ, зъ котрыхъ бесѣда кума Кобана зробила немале вражѣне, бо дотыклась гôркого положеня амер. роботниковъ.

ПРИСТУПАЙТЕ
...до...
„С О Ю З А!"

ПЕКУЧА СПРАВА.

—т—

Вже бôльше якъ два роки тому, якъ заодно наша „Свобода" накликувала нашихъ людей отямитись, покинути дурнй и безхосенй сварки за церквы и священникôвъ, та тй гарнй слова втопились въ вôдмутѣ тои вузкогляднои парафіянщины. Не кажу, щобъ прогомонѣли безъ слѣду, бо подекуды знайшли ся свѣтлѣйшй духи, котрй силою своеи интелигенціи вôдчули и зрозумѣли той могучій покликъ а такъ важный и такъ маючій велике значѣне на умственный розвôй руского народа въ Америцѣ. Я й не дивуюсь, що рускій нашъ народъ, що недавно пригнала его ту лиха доля, не мôгъ вôдъ разу отрясти зъ себе старокраевыхъ звычаѣвъ и взятись до путнього дѣла, божь звѣстно намъ, яку дурійску довелось занюхати нашимъ людямъ.

Несовѣстнй, а може декотрй и зъ переконаня люде пхнули нашъ народъ въ религійну сварню, котра свого часу розгорѣлась до тои степени, що навѣть найревнѣйшй тратили голову. Та перемолола ся вже тота дурійка — народъ стрепенувсь — побачивъ, що не туда ему дорога де бють ся за бороды та за святый синодъ, а завважавъ, що треба ему конче вчитись, а якъ, отъ се и штука — сеся штука лишаесь кождому зъ насъ до розвязаня.

Намъ треба просвѣтного товариства, а се вôдчувають люде вскрôзь. И я и декотрй зъ урядниковъ „Р. Н. Союза" пôднесли се горячо на пôврôчнôй конвенціи нашого товариства въ Олифантъ, Па. Гадки були рôжнй та я предложивъ ось таку гадку, зъ котрою згодились всѣ, обѣцяли попирати а моею рѣчею буде агітувати за нею якъ найгорячѣйше:

Ось якъ оно:

Мы маємо вже читальнѣ въ 1) Mt. Carmel, Pa. 2) Shamokin, Pa. 3) Shenandoah, Pa. 4) Olyphant, Pa. 5) Mayfield, Pa. 6) Jersey City, N. J. та крôмъ того ще своихъ щирыхъ приклонникôвъ въ Ansonia, Conn. Pittsburg, Pa. и Younkers, N. Y.

Най всѣ тй читальнѣ злучать ся въ одно товариство и сотворять „просвѣтне товариство." Кождый членъ того просвѣтного товариства заплатить 5 ц. мѣсячно, а за те що мѣсяця дôстане одну книжочку зъ двохъ аркушôвъ або и бôльше друку.

Тй мѣсцевости, котрй я подавъ, а въ котрыхъ нема читальнѣ, можуть такожь до насъ пристати, тымъ бôльше, що и люде знанй намъ зъ патріотизму тай проводирѣ ихъ суть приклонниками нашихъ гадокъ. Тй мѣсцевости, якъ кажу, можуть бути першимъ завязкомъ такои некучои справы, якою есть „просвѣтне товариство" для Амер. Русиновъ. Всѣ предсѣдателѣ читалень тай прочй патріоты на иншихъ плейзахъ, до котрыхъ впрочемъ я удамъ ся письменно, повинній на найблизшихъ читальняныхъсходинахъ пôднести сесю справу, обяснити и заохотити до якъ найчисленнѣйшого вписуваня ся до сеи важноп институціи. Та дехто скаже; якжежь оно можна буде порозумѣтись на такôй великôй просторони, аджежь тй члены нѣколи зôйтп ся не будуть могли?

А оно буде такъ:

Выробить ся статута, предложить ся выдѣлъ тобто зарядъ того товариства, назве ся те товариство и т. д. и розôшле ся читальнямъ до зрѣлои розваги.

Коли тй рѣшать справу, вôдôшлють свою постанову въ одно мѣсце отъ пр. до редакціи „Свободы", а сеся оголосить рѣшене и постановы всѣмъ.

Впрочемъ, що то богато укладати, що богато торочити свѣтомъ, фактомъ есть, що треба „просвѣтного товариства" для всѣхъ Русиновъ въ Америцѣ и такъ якъ бачу вже наперед, що всѣ читальники пристануть до него, бо инакше не закладали бы читалень у себе. Если вже появить ся перша книжочка того товариства то тодѣ и пиший приставати будуть до того товариства.

Предсѣдателѣ читалень выжь згаданыхъ плейзôвъ — мѣркуйте надъ тымъ и вводѣть сю гадку въ дѣло!

Але ще одно на закôнчене. — Чи треба намъ на правду такого товариства — аджежь маємо газету „Свободу"? Такъ, правда, маємо газету и зъ неи дечого можемо навчити ся, тôлько-жь Вы сами, панове предплатники „Свободы" знаете прote ажь надто добре, що коли перечитаете газету, то будь въ нѣй не знать що поучаючого, то газету таки затратить ся, шмарить ся въ кутъ або коли Вы выйдете до роботы, жѣнка завине що до неѣ, бо знае, що газета вже перечитана, а зъ книжкою не такъ, она все лишае ся и хоть Вы еѣ перечитаете то опôсля сховаете и хоть колись дасте бодай другому зъ неи скористати.

Дальше: Въ газетѣ е полiтика, е всячина, е смѣхъ и правда и такй иншй цѣкавй рѣчи, котрй хоть правда цѣкавй и поучаючй та деколи мають свое значѣне лишь на короткій часъ, а опôсля, коли се або те минуло ся, оно вже тратить, якъ новина свою вартôсть на пôзнѣйше, а книжка нѣ! Въ нѣй друкуесь такй рѣчи, котрй и на теперь и на пôзнѣйше можуть читати ся зъ занятемъ и зъ пожиткомъ. Ось тôлько моихъ слôвъ пôднесеныхъ публично въ справѣ заложеня „просвѣтного товариства" для Амер. Русиновъ. Я знаю, що вже теперь, коли першй леды проломаній першими нашими просвѣтителями, що вже теперь сеся гадка прiйме ся и увôйде въ житє.

Стефанъ Макарь.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Ansonia, Conn., January 7, 1898.

Поважана Редакціо!

Просимо ласкаво умѣстити тыхъ пару рядкôвъ въ нашôй газетѣ „Свободѣ."

Дорогй Братя! Вôдъ часу посвященя угольного каменя пôдъ нашу гр. к. руску церковь въ Ансоніи, не давали мы о нашôмъ дальшôмъ дѣлѣ нѣякои вѣдомости, а то задля браку часу. Теперь може неоденъ собѣ думае и хотѣвъбы довѣдатись, якъ мы ту господарѣмъ, то я вамъ донесу. — Якъ вамъ вѣдомо, що мы въ найтяшихъ часахъ купили пляцъ, въ такихъ часахъ, що трудно було на житє заробити, а люде переконались, якъ то зле, коли ся ѣсти хоче. Такъ само и душа мусить бути голодна безъ духовного покарму, и взяли ся щиро до дѣла, до будôвлѣ церкви. Контрактора згодили и зробили угоду. — Одна сторона каже, що въ той часъ церковь буде готова, а друга сторона, то е мы, що въ той часъ и грошѣ будуть готовй до выплаты. А мы грошей не тôлько не мали, ба,

(Продовжене на другой сторонѣ.)

R 5

ЗВѢРЯЧІЙ БУДЖЕТЪ.*)

Написавъ ИВАНЪ ФРАНКО.

Не за горами, не за Бескидами, а таки въ нашôмъ краю бувъ колись великій та могучій царь, що звавъ ся Левъ, а на прозвище Сытый-ѣсти-не-хоче. Добрый то царь бувъ и справедливый; нѣхто на него нѣколи не жалувавъ ся, а якъ часомъ хто хотѣвъ пожалувати ся. то звычайно ще й не оглянувъ ся, ажь уже бувъ небôщикъ и спочизавъ у царскихъ зубахъ. А бувъ вôнъ царемъ надъ усею звѣриною, надъ усею птицею, и всѣ его слухали.

А треба вамъ знати, що въ звѣрячôмъ царствѣ була вже вôдъ давна така конституція: неограниченои власти нѣхто не мавъ, а кождый ѣвъ тôлько того, кого мôгъ зловити, задушити и зô шкуры обдерти. Передъ царемъ усѣ були рôвноправнй; вôнъ найсильнѣйшій, и мавъ право кождого зложити, задушити и зъѣсти. Пôдъ его рукою були поменшй губернаторы, якъ отъ медведѣ, вовки, а и зъ нихъ кождый мавъ таке саме право надъ меншимъ вôдъ себе.

Чи довго, чи коротко жили звѣры пôдъ такою конституцiею, сего вамъ уже не скажу. Досыть, що настався такій часъ, що она имъ остогидла гôрше хрѣну и они сказали до царя Льва:

— Найяснѣйшій монархо, скасуй ты тоту собачу конституцію! Коли рôвноправнôсть, то най уже буде рôвноправность. Ты царь и всѣ мы хочемо бути пôдъ твоею рукою. Ты у насъ одинъ — ѣжь кого хочешь, дери кого хочешь — твоя воля. Але коли кождый зъ твоихъ губернаторôвъ схоче мати таке саме право и скаже, що и вôнъ рôвноправный, що вôнъ „szlachcić na zagrodzie, równy wojewodzie", то намъ дрѣбнотѣ, вôвцямъ, курамъ и заицямъ по просту дыхати не можна. Таке приходить, що або гинь, або смерть твоя!

Послухавъ царь Левъ тои мовы, а що самъ бувъ сытый и добродушный, то й каже:

— Що-жь, мои вѣрнй пôддани, правда ваша! Самъ бачу, що вамъ нѣ въ кутъ нѣ въ дверѣ, коли кождый вовкъ и кождый шулѣка схоче надъ вами збыткувати ся. Буде, дѣтоньки по вашому. Теперѣшню конституцію скасую, коли вамъ такъ допекла, и выдамъ нову таку, що всѣ вы будете рôвнй передъ правомъ, а право — то тôлько я одинъ. Я одинъ, дѣтоньки, буду мати до васъ право, а решта всѣ нехай сидять тихо и смирно, и нехай въ цѣлôмъ царствѣ буде божій супокій! Нѣхто не смѣе другихъ нападати, анѣ мордувати, анѣ кривдити, а хто бы поважився ся на таке злодѣйство, то вы тôлько спѣшить до мене зô скаргою, а я покараю злодѣя по всѣй строгости права!

Велико врадували ся всѣ звѣрѣ, почувши таке ласкаве слово вôдъ свого царя и розôйшли ся по домахъ. Ажь справдѣ, нѣ стôй нѣ погоди, царь велѣвъ по всьому царству трубити и бубнити, щобы нѣхто не смѣвъ другого мордувати, дерти и ѣсти и щобы по всьому царству бувъ божій супокôй.

Гай, гай, якъ почули про ту нову конституцію медведѣ, вовки и всякій иншій драпѣжники! Отъ варто було побачити, якій переполохъ мѣжь ними вчинивъ ся. Не приведи Господи, такого рыку та трубленя наробили по всѣхъ дебрахъ та ґаврахъ та печерахъ. А далѣ якъ зикхалинсь тай гала драла всѣ побѣгли до царя. Обступили его столицю, що твоя чорна хмара и такого гармѣдеру наробили, що Левъ не знавъ, якій у него день и де его голова.

А найбôльше тй вовчицѣ, такъ и заводили: „А що-жь нашй дѣточки будуть ѣсти? Нашй бѣдній вовченяточка чимъ прогодуемо? Траву будуть пасти? Кору зъ деревъ грызти? Ще якъ бы були мы, надѣючись бѣды тяжкои, хочь капусти понаквашували! Тай то що варта пѣсна капуста безъ солонины! Ой-ой-ой, го-ло-о-о-овонько наша ѣдна, недо-о-о-оленько наша несосвѣтенна!

Слухавъ, слухавъ царь Левъ того крику и заводу, а далѣ якъ не розлютуе ся, якъ не кламцне зубами, якъ не махне хвостомъ та не рыкне своимъ здоровеннымъ голосомъ, то всѣ звѣрѣ трохи зô страху на мѣсци не попадали. Тихо стало такъ, що хочь макъ сѣй. А Левъ донихъ:

— Мовчѣть менѣ, поганй бунтôвники! Хто ще разъ обôзве ся, той живый зъ мѣсця не рушить ся. А що то вы собѣ думаете? За кого вы мене маете? Хиба я не всѣмъ звѣрямъ царь? Чи я тôлько овечій опѣкунъ, козячій приятель, телячій прихильникъ, курячій батько? Хиба вы всѣ, медведѣ, вовки, тигры, орлы та яструбы, не е такй самй або й ще лѣпшй мои пôддани и дѣти, якъ тамтй? Чи вы гадаете, що я на те конституцію выдавъ, щобъ вы зъ голоду дохли, а тамта голота, щобы безъ перешкоды множилась? Дурень, хто такъ думае!

Всѣ драпѣжники ажь лекше вôдôтхнули почувши таку царску мову. Духъ въ нихъ вступивъ, хочь и не знали ще, якъ властиво царь мѣркуе зъ тою конституцiею поступити, щобъ и вовки були сытй и козы цѣлй. А Левъ такъ далѣ мовивъ:

— Слухайте-жь, яка моя воля! Першій артикулъ новои конституцiи каже: Всѣ звѣрѣ рôвнй передъ правомъ, а право — то царь. Отже вôдъ нынѣ я выдаю таке право: всѣ губернаторства касують ся, и вы всѣ маете бути при мнѣ, будете становити мôй двôръ, мою прибôчну сторожу и мою армію. А прочй звѣрѣ мають достарчати для мене и для мого двора поживы. Уложимо буджетъ, кôлько для всѣхъ васъ, для вашихъ родинъ потрѣбно на день стравунку, предложимо той буджетъ звѣрячôй радѣ, она ухвалить, а тогды всѣ вы будете жити собѣ якъ у Бога за дверми и побачите, що при новôй конституцiи живе ся далеко лѣпше, нѣжь безъ неи. Бо коли давнѣйше вы нѣбы то мали право хапати и ѣсти всякого, кого тôлько подужаете, то все таки вы мусѣли бѣгати, засѣдати ся, ловити, неразъ бороти ся и мучити ся, неразъ и голоду намлѣти ся. А теперь усему тому конець. Мы ухвалене розложимо на поодинокй громады и они мусять намъ самй все знести и достарчити, такъ що кождый тôлько бери и ѣжь готове. Знаете теперь, що значить нова конституція?

Драпѣжники трохи зô шкуры не повыскакували зъ радости, почувши таке мудре выяснене новои конституцiи. Справдѣ — подумавъ собѣ всякій, — коли звѣряча рада ухвалить нашъ буджетъ, то тогды всякій скаже: що-жь, самй ухвалили, самй того хочете, то й давайте добровôльно. А вже царь на те й е царемъ, щобы звѣряча рада ухвалила все те, чого ему треба и чого вôнъ зажадае.

И всѣ почали пôдскакувати зъ радости якъ хто мôгъ найвыше, и выти и ревити и пищати и кричати всѣми голосами: „Слава, слава, слава нашому мудрому цареви!" А далѣ, побравши ся за руки, давай выводити передъ царскимъ пре-

*) Буджетъ то чуже слово и значить: выказъ доходôвъ и розходôвъ

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“

(LIBERTY.)

Weekly P per.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“

Mt. CARMEL, PA.

P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:

То „SVOBODA“

P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы“ можна дôстати слѣдуючи книжки:

Канадійска Русь

Написавъ Н. Дмитрôвъ
ЦѢНА . . . . . 10 цнт.

Якъ чортъ заслуживъ кусника хлѣба.

ЦѢНА . . . . . 10 цнт.

Образки зъ Америки.

Написавъ Бузько.
ЦѢНА . . . . . 10 цнт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинôвъ Ч. I.

Написавъ М. Павликъ.
ЦѢНА . . . . . 15 цнт.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“.

(Продовженє зô стороны першои)

анѣ не було часу ихъ накладати. Пожичити зновь въ банку трудно було безъ ручителѣвъ, бо ту въ нашôмъ стейтѣ банки мають такѝ права, що на нѣяку церковь, анѣ фабрику грошей не пожичать безъ ручителѣвъ, то нашѝ люде умовили ся и зложили тôлько грошей, що выстарчило пôсля контракту заплатити. И такъ мы не кланялись чужимъ и не бояли ся пожичити свôй послѣдный, тяжко запрацюваный грôшь на дôмъ божій, и маємо въ Бога надѣю, що намъ то въ коротцѣ ся поверне. Такожь намъ треба було пляцъ рôвнати, а ту грошей нема. Взяли мы ся всѣ до тои роботы въ вôльнѝ дни вôдъ роботы и пляцъ выровнали безъ жадного клопоту, бо и знаряды зô собою приносили. Та робота вынесла бы до $200, а мы то заощадили. Якъ церковь була вже готова и пляцъ выровнаный, треба було рѣчей церковныхъ, а грошей зновь не було, бо крôмъ грубыхъ выдаткôвъ, було досыть и меншихъ. Отже поодинокѝ парохіяне покупили рѣчи церковнѝ (сироваджали зъ краю зô Самбора.) Такожь и на карпетъ поскладались и що хто може то купуе, абы заощадити грôшь въ касѣ. Такожь ансонійскѝ и дербскѝ парубкѝ складають ся на великій павукъ на середину церкви, вже мають кôлькадесять долярôвъ на тую цѣль зложеныхъ, а ще хотять бôльше зложити, щобы то могло бути разъ на все. — Такожь доношу вамъ, що колекторъ Петро Карпякъ, котрого мы выправили просити о помôчь нашихъ братôвъ, повернувъ щасливо и сповнивъ свôй обовязокъ чесно и сумлѣнно. Плейзы, на котрыхъ вôнъ дôставъ оффѣру на нашь дôмъ божій, не описую, бо заняло бы много мѣсця, а тôлько дякую въ имени цѣлои парохіи всѣмъ тымъ, котрѝ хотяй малу, але щиру оффѣру дали на нашу церковь. Ще разъ дякую вамъ всѣмъ. Спаси-бôгъ вамъ, церковь наша молити ся буде за вами.

Въ потребахъ церковныхъ удавали мы ся до о. Ив. Ардана, въ Jersey City, N. J., а часами и о. Ив. Арданъ до насъ приѣздили крестити, сповѣдати, за що дякуемо о. Арданови сердечно за ихъ всѣ труды, якѝ про насъ зносили и живимо имъ многая и благая лѣта. — Теперь мы дочекали ся и свого священника, на котрого мы вже 4 мѣсяцѣ зъ великою нетерпеливостію очикували. Децембра 30. о 8 год. вечеръ прибули до насъ Всч. отець Антоній Бончевскій, на котрого рада церковна и бôльше парохіянъ очекивали на дипѣ. Въ недѣлю рано о 8-ôй год. роспочалась утреня, а по утрени благословеніе престола и таки св. Литургія, на котрôй Всч. отець выголосили вôдповѣдну проповѣдь, витаючи своихъ парохіянъ и дякували всѣмъ, котрѝ причинили ся до будовлѣ храму божого. Такожь парохіяне повитали свого отця сердечно, а вчасѣ проповѣди не було такого, щобъ не мавъ очи орошенѝ слезами радости. Вечѣрня була о 4-ôй годинѣ, по вечѣрни вôдбувъ ся парохіяльный мітингъ, на котрôмъ ухвалили священникови пенсію и доходы.

Такожь складають щиросердечну подяку всѣ парохіяне ансонійскѝ и зъ другихъ мѣсцевостей належащѝ до той самои церкви въ Ansonia, Всч. о. И. Константкевичу зъ Shamokin, Pa. за те, що постарали ся намъ о такого священника, котрого всѣ сердечно полюбили, такъ галицкѝ Русины, якъ и Русины зъ Угорщины. Мы всѣ якъ бы въ однôмъ селѣ выросли и при тôмъ священнику, котрый теперь до насъ прибули. Ще разъ дякуемо Вамъ Всч. о. И. Константкевичъ, да сотворитъ Вамъ Господь многая и благая лѣта!

Другимъ разомъ донесемо вамъ дещо бôльше.

Гавріилъ Дядыкъ.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Brandon, 9. сѣчня 1898 р.

Хвальна редакція!

Прошу помѣстити тыхъ кôлька слôвъ зъ нашои рускои кольоніи: Есть насъ ту спора громадка галицкихъ Русинôвъ, котрѝ що йно зачинають привыкати до нужого краю. Одни поклали собѣ вже хатки та осѣли вже яко тако на своихъ смѣтяхъ, а другѝ не встигли передъ зимою поставити хатины, то мусять мѣстити ся у другихъ. Недавно згромадили ся всѣ Русины зъ тои мѣсцевости тай стали радити надъ тымъ, якъ бы то мати свою церковь руску, щобъ хотяй не жити якъ дикѝ люде, а до айрискихъ костелôвъ якось не має нѣхто потягу. Радили, радили ажь въ кôнцѝ одна часть людей удала ся до однои невѣсты, котра вмѣла по англійскѝ, щобъ она имъ помогла якимъ способомъ. Жена тота запровадила ихъ до баптискаго священника, а той принявъ ихъ до баптискои церкви, та ще потѣшивъ людей, що баптискій Богъ дасть имъ роботу, а въ иншихъ вѣрахъ они того не знайдуть. — Такимъ способомъ одна часть Русинôвъ въ Канадѣ, перейшли на баптиску вѣру.

Одетъ зъ брандонъскихъ фармерôвъ.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

ДОЛЯ РУСКОГО НАРОДА.

(Конецъ).

Часы змѣнили ся. Теперь борба о полѣпшене положеня иде инакше. Народы добивають ся красшои долѣ просвѣтою и организаціею въ дорозѣ легальнôй. До проливу крови доходить лише въ рѣдкихъ выпадкахъ. Власне на сю дорогу легальну черезъ просвѣту и организацію до здобутя красшои долѣ вступивъ теперь нашъ рускій народъ. Сею организаціею есть власне радикальна партія. Радикальна партія не есть творомъ кôлькохъ людей, се есть новочасный масовый рухъ, се есть свѣдомый народный голосъ. Програма радикальнои партія есть лишень выразомъ бажань рускаго народа, есть продовженемъ тыхъ бажань, за котрѝ народъ передъ сотками лѣтъ кровь свою проливавъ. Однако сѣ бажаня въ програмѣ радикальнои партіи суть далеко докладнѣйше значенѝ, далеко певнѣйше сформулованѝ и такъ уложенѝ, що робôтный народъ рускій зможе ихъ одно за однымъ здобувати, Полѣпшене быту матеріяльного, свобода и культура се есть жадане цѣлого робôтничого рускаго народа и черезъ то есть се жаданемъ радикальнои партіи.

Радикальна партія домагае ся, щобы земля, фабрики, машины и т. д. перейшли на власнôсть робôтничого народа, щобы сей народъ користав изъ плодôвъ своеѣ працѣ и зô здобуткôвъ просвѣты, щобы одинъ надъ другимъ не панувавъ, щобы не було нѣ хлопа нѣ пана, лише всѣ рôвнѝ, свобôднѝ просвѣщенѝ люде, котрѝ свобôдно орудують своею працею и всѣми силами природы на свою користь. Въ тôй цѣли домагае ся радикальна партія политочнои самостôйности для всего руско-украинского народа въ Австро-Угорщинѣ и Россіи, щобы всѣ Русины въ Австріи, Галичинѣ, Буковинѣ, Угорщини и Россіи (Украинцѣ) були самѝ собѣ панами въ своимъ краю и щобы жаденъ иншій народъ надъ ними не панувавъ.

Се есть головна, загальна точка радикальнои програмы. Иншій домаганя радикалôвъ, котрѝ прямують до осягненя тои загальнои точки, були бы для рôжныхъ краѣвъ рôжнѝ. Для австрійскои Руси домагають ся радикали подѣлу Галичины на руску и польску часть, выкупу землѣ бôльшои посѣлости на власнôсть народа, вôдданя лѣсôвъ и пасовискъ до ужитку громадамъ, скасованя податку грунтового и зарôбкового, заведеня безпосереднього, тайного и рôвного права голосованя зô знесенемъ выборчихъ курій при выборахъ до всякихъ репрезентацій, державныхъ, краевыхъ, повѣтовыхъ и громадскихъ, скасованя сталого войска, заведеня рускои урядовои мовы въ школахъ и урядахъ въ рускôй части Галичины и Буковины и т. д. Сихъ всѣхъ жадань робôтный рускій народъ дôйде, помимо того, що всѣмъ дармоѣдамъ и польскôй шляхтѣ у пятахъ стыне, помимо того, що вороги рускаго народа старають ся при помочи жандармскихъ багнетôвъ и криміналôвъ всякій народный рухъ придусити.

Насъ нѣчо не вôдстрашить, нѣчо не вôдбере намъ вôдваги въ борбѣ за народну волю, щасте и поступъ. Якъ показали послѣдни выборы до рады державнои, польска шляхта и решта дармоѣдôвъ мордувала рускихъ хлопôвъ за те, що они обстали за своими правами. Але й се насъ не вôдстрашило. Та не винно пролита кровь, показала намъ, зъ якимъ пожертвованемъ и геройствомъ забравъ ся рускій народъ до дѣла.

Радикальна организація обнимае вже цѣлу руску часть Галичины. Робôтный рускій народъ свѣдомо йде до цѣли. У своѣй борбѣ не перестане вôнъ доти, доки не скине зъ себе пута неволѣ и незнаня и доки не настануть суспôльнѝ змѣны пôсля жадань радикальныхъ.

Кождый прихильникъ поступу и робôтного народа вступае въ ряды радикалôвъ. Зъ тои причины найшла хлопска радикальна справа прихильнôсть и помôчь у американьскихъ Русинôвъ. Мы знаємо, що американьскій Русины становлять молоду поступову Русь. Читаючи вашу газету „Свободу“ мы бачимô, якимъ высокôмъ поступовымъ духомъ вы-жіете. На теперь идеаломъ нашимъ були бы порядки вашои молодои американьскои Руси. Богато зъ того, чого мы ще домагаемо ся и о що мы боремо ся у васъ уже е. Тутъ у насъ звычайно кажуть, що нашъ народъ некультурный, нездалый до поступу. Тымъ часомъ мы бачимо, що той самый чоловѣкъ, котрый тутъ е притисненый и пониженый, коли вступить на вôльну американьску землю, де порядки бôльше по людски уряженѝ, стае ся вôдъ разу чоловѣкомъ культурнымъ. Се значить, що коли тутъ у насъ нашъ народъ справдѣ некультурный, то сему виннѝ выключно нашѝ лайдацкѝ порядки суспôльнѝ и политичнѝ.

Американьскѝ Русины, коли жиють у лѣпшихъ обставинахъ, якъ ихъ братя въ Австріи, повиннѝ спомагати всякій рухъ, котрый иде въ народѣ за полѣпшенемъ его долѣ. И се американьскѝ Русины такожь роблять. За се имъ належить ся подяка!

Однако-жь на сѣмъ мѣсци скажемо ще пару точокъ, якъ бы найлѣпше могли прислужити ся американьскѝ Русины нашôй хлопскôй справѣ.

Передовсѣмъ ширити нашѝ погляды и накликувати людей до организаціи радикальнои. До сего американьскѝ Русины мають нагоду. Богато нашихъ людей вертае назадъ до старого краю. Тутъ повиннѝ они поучувати своихъ братôвъ якій е порядки де инде та що тота нужда, яка теперь у нашôмъ краю не мусить вѣчно тривати и показувати людямъ, що организаціею и твердою постоянностю можна всьо перебороти. Богато нашихъ людей посылають письма на родину. Въ тыхъ письмахъ наклікуйте свою рôдню, щобы скидала пута зъ нôгъ, щобы спѣшила въ ряды борцѣвъ за щасте и свободу. Не переставайте такожь наклукувати тыхъ, що вертають назадъ до старого краю и свою родину въ старôмъ краю, щобы ширили радикальнѝ письма.

Сѝ заходы вашѝ марне не пôйдуть. Вони скрѣплять радикальный рухъ и приспѣшать часъ, коли въ нашôй рôднôй краинѣ красша доля настане!...

Л. М-ъ.

НОВИНКИ.

Бачнôсть!

На пôврôчнôй конвенціи „Р. Н. Союза“ ухвалили урядники товариства велике добродѣйство для тыхъ, що ще не належать до „Союза.“ Рѣшено такъ, що хто не переступивъ ще 35 року житя може приступати до „Р. Н. Союза“ безъ вступного, але тôлько въ мѣсяцю мартѣ. Передъ тымъ и потому буде вымагати ся на ново вступного. Спѣшѣть ся-жь записувати въ тôмъ мѣсяцю мартѣ громадно до „Р. Н. Союза“, бо шкода пропустити такои доброи случайности — стати членомъ товариства безъ вступного.

Прозьба.

Димитрій Скороданьскій зъ Вôльхôвця, повѣту кросняньского, працювавъ въ майнахъ и въ фабрицѣ въ Pittsburg, Pa., та при роботѣ потовкло его такъ, що мусѣвъ пôйти до шпиталю, де вже лежить майже цѣлый рôкъ. Тыми днями дôстали мы вôдъ него письмо зъ прозьбôю оголосити его краянамъ и знакомымъ спомочи якимъ даткомъ свого товариша, бо Д. Скороданьскій находить ся въ великôй нуждѣ. Если-бъ хто посылавъ якій центы для него то най адресуе до: Rev. N. Stefanowicz, 715 Carson str. Pittsburg, Pa. а отець духовный вже ему тѝ грошѣ доручать въ шпиталю.

столомъ величній народный танецъ, а хоръ що найдобôрнѣйшихъ спѣваковъ затягнувъ на двайцять чотыри голосы преславну пѣсню:

„Многая - гая - гая,
Многая - гая - гая
Лѣта - та - та - та - та - та - та,
Лѣта - та - та - та - та - та - та,
Многая лѣта!“

Не треба вамъ и доповѣдати того, що все й справдѣ стало ся такъ, якъ Левъ казавъ. Медвѣдѣ, вовки, рисѣ, шулѣки, орлы и всякѝ драпѣжнѝ звѣрята дуже докладно пообраховували собѣ, кôлько имъ и всьому ихъ родови и приплодови потрѣбно на рôкъ стравы. Зъ тыхъ обрахунковъ царь звелѣвъ своимъ міністрамъ уложити буджетъ, скликавъ велику звѣрячу раду зъ усеи державы и сказавъ:

— Ну, дѣтоньки, маете, славити Бога нову конституцію, — що-жь, до вподобы вамъ она?

— До вподобы, ваше царске величество! — закричали всѣ звѣрѣ.

— Добре, дѣтоньки! Дуже мене се тѣшить, Теперь же вважайте, що вамъ скажу: Усѣ вы обовязанѝ пильнувати ей, якъ ока въ головѣ и въ разѣ потребы все, але то все що маете, навѣть жите свое для неи посвятити!

— Кождои хвилѣ готовѝ мы се зробити! — закричали въ патріотичнôмъ одушевленю ослы, волы, бараны и прочѝ звѣрѣ.

— Дуже мене тѣшить вашъ патріотизмъ, сказавъ Левъ. Вѣрте, що я вмѣю его цѣнити. Конституція, котру я давъ вамъ и котра по вѣкъ вѣка становити буде славу мого правлѣня, дорога менѣ такъ само якъ и вамъ. Щобы стеречти ей, зберегати якъ найвысшу святощь и боронити противъ усякого нарушеня внѣшнього и внутрѣшнього — я не тôлько

дитись день и нôчь, не жалуючи поту и крови, але надто установивъ постôйну сторожу, пôдъ котрои охороною кождый зъ васъ, навѣть найслабшій, може супокôйно спати.

— Дай тобѣ Боже много лѣтъ прожити, нашъ мудрый и милостивый царю! — крикнули всѣ звѣрѣ, хоть уже не такъ радôсно, якъ першимъ разомъ. А царь говоривъ далѣ:

— Ось вамъ обрахунокъ. На удержане мое и моеи сторожѣ маете давати добровôльно те, що тутъ приписано, а я за те ручу вамъ, що въ цѣлôмъ краю по вѣки вѣчнѝ панувати буде супокôй божій.

Слуги роздали всѣмъ посламъ звѣрячимъ друкованый рахунокъ. Заглянули послы въ той рахунокъ, и ажь морозъ пôшовъ у кождого по за плечима. Але що вже було робити! Бодай чоловѣкъ мае чорне на бѣлôмъ, що, коли и кому мае дати и знае, що бôльше вôдъ него не жаждають.

— Секретарю — сказавъ Левъ, — вôдчитай буджетъ, може хто схоче о нѣмъ голосъ забрати!

Тогды пôднявъ ся одинъ старенькій оселъ и сказавъ:

— Вношу, щобы увôльнити папа секретаря вôдъ читаня. Всѣ мы прочитали той буджетъ и знаемо зъ горы, що безъ буджету не можна. Всѣ мы вѣримо своему цареви и готовѝ для него на все. Длятого вношу, щобы рада ухвалила сей буджетъ безъ дискусіи, вôдъ разу. Хто е за тымъ, нехай встане зъ мѣсця.

Всѣ встали. Буджетъ бувъ принятый. Вôдъ того часу въ звѣрячôмъ царствѣ запанувавъ правдивый супокôй божій.

ПѢСНЬ РУСКИХЪ ХЛОПÔВЪ.

—написавъ—

Д-ръ Иванъ Франко.

I.

Якій то вѣтеръ шумно грае
Вôдъ Сяна, Буга до Карпатъ?
Яке то диво вызирае
2. Изъ тыхъ нужденныхъ хлопскихъ хатъ?

Гей-же вразъ, гей-же вразъ гукнемо,
Щобъ и слѣпій насъ пôзнали,
Мы е тѝ, що васъ всѣхъ кормимо,
За всѣхъ васъ терпимо,
Мы рускѝ хлопы радикалы,
2. Що звергли темноты ярмо.

II.

Мы тѝ, що гнули ся якъ лозы,
Були покôрнѝ якъ вôвця,
Котрымъ неволя, кровь и сльозы
2. Ще не доѣхали кôнця.

Гей-же вразъ и т. д.

III.

Мы тѝ офермы, тѝ рекруты,
Гарматне мясо на вôйну,
Тѝ, що ихъ кривда и голодъ лютый
2. Женe за море въ чужину.

IV.

Мы тѝ, що платимо податки,
Собѣ-жь лишаемъ трудъ и плачь,
Котрымъ державнѝ всѣ порядки
2. Е тôлько — здирство, драчь.

Гей-же вразъ и т. д.

V.

Мы тѝ, котрымъ запертѝ дверѣ,
Запертый до свободы шляхъ,
Мы маемъ права на папери,
2. А обовязки на плечахъ...

Гей-же вразъ и т. д.

VI.

Но вже не довго тои муки,
Намъ часъ не дати ся на глумъ,
Здôймуть ся дружно хлопскѝ руки
2. И просвѣтлѣе хлопскій умъ.

Гей-же вразъ и т. д.

VII.

Мы хочемъ вчитись, поступати,
Бо кривда е сестрою тьмы,
Для себе хочемъ працювати
2. И бути люде мѣжь людьми.

Гей-же вразъ и т. д.

VIII.

А всѣхъ, хто явно або тайно,
Намъ ладить путо и яремъ,
Всѣхъ дармоѣдôвъ радикально
2. Мы зъ свого краю выметемъ.

Гей-же вразъ и т. д.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Вѣтеръ збуривъ мѣсто.

Минувшого тыждня, въ ночи по середы на четверъ, страшна буря (tornado) навѣстила мѣсто Фортъ Смитъ, въ Арканзасѣ и майже цѣлкомъ збурила его. Найсильнѣйшѝ мурованѝ домы не могли выдержати передъ страшнымъ вѣтромъ и мѣсце, где стояло мѣсто зъ хорошими домами и улицями, представляе теперь страшный образъ знищеня. О тѡмъ, кѡлько людей згинуло, не можна докладно довѣдатись, бо дроты телеграфичнѝ позрываны. Англицкѝ газеты доносять, що уже 50 трупѡвъ выдобуто зъ пѡдъ розвалинъ, а кѡлько тамъ ихъ еще е, сего нѣхто не знае. Людей покалѣченыхъ есть велика сила, а еще до того безъ даху и пожитку. — Бѣда!..

Листы зъ тамтого свѣта.

Передъ трема роками померъ въ мѣстѣ Курску, въ Россіи, богатый купець, полишивши по собѣ вдову. Чотыри мѣсяцѣ по смерти мужа одержала вдова грошевый листъ на 1000 рублѣвъ. Якежъ було ей зачудоване, коли побачила, що листъ бувъ писаный рукою еѣ посмертного мужа. То зробило на ней таке вражине, що вдова ажь замлѣла. Въ листѣ небѡщикъ жалувавъ ся, що ему тяжко на „новѡмъ мѣсци“, просивъ абы за него молила ся и присягавъ жѣнцѣ вѣчну любовь. Вдова скликала своякѡвъ на нараду и тѝ довго думали надъ тымъ, якимъ способомъ мѡгъ надѡйти листъ зъ Москвы вѡдъ небѡщика, що похованый въ Курску, але не могли нѣчого выдумати. По пятьохъ мѣсяцяхъ вдова одержала зновь листъ вѡдъ мужа и грошѣ, а такъ що року приходить до ней такихъ листѡвъ два або три. Показало ся, що купець передъ смертію зложивъ у одного свого знакомого кѡлькадесять листѡвъ зъ грѡшми до жѣнки и велѣвъ ему высылати ихъ въ означеныхъ дняхъ. Вдова маe бути такъ зворушена тыми листами, що якъ каже, любить чоловѣка теперь бѡльше, якъ за его житя.

Голка въ тѣлѣ за 20 лѣтъ.

Патрикови Галлагерови, файерменови вѡдъ лигайскои колеѣ, мешкаючому въ Mauch Chunk, вынявъ д-рь Вассеръ кавалокъ голки зъ руки. Галлагеръ, будучи 12 лѣтнымъ хлопцемъ, наступивъ на голку, котра вбила ся ему до пяты. Зъ початку болѣло его, а пѡзнѣйше не чувъ нѣякого болю. Ажь доперва теперь, по 20 лѣтахъ, зачало ему щось долягати въ руцѣ за пястукомъ. Прійшовъ докторъ и, въ найбѡльшому здивованю Галлагера, вытягнувъ зъ руки голку.

Завѣщанѣ жебрака.

Въ Римѣ померь недавно тому одинъ жебракъ, що лишивъ своимъ троимъ дѣтямъ маетокъ въ сумѣ 800 тысячь лѣръ. Цѣле свое житe бувъ жебракомъ и можна его було бачити кождого дня при входѣ до одной въ римскихъ церквей. Видко, що и жебрацке ремесло буваe часомъ не-абы-якъ поплатне.

— Перший майоръ Великого Ню Йорку, Robert A. Van Wyck, обнявъ свѡй высокій урядъ.

— На новый рѡкъ въ Чікаго тѡлько 5 людей на улицѣ замордовано.

Не бій жѣнки!

Акторъ J. Ratchiffe въ Ню Йорку, побивъ свою жѣнку. За ту штуку дѡставъ 6 мѣсяцѣвъ арешту, бо якъ казавъ судія, що въ Америцѣ зовсѣмъ непопулярною рѣчею есть, власну жѣнку окладати кіями. Може въ Галичинѣ ще можна, але въ Америцѣ не вѡльно.

*

— Дня 5. января то есть на самый нашь святый вечеръ постигло Ивана Козея зъ Corning, N. Y. нещасте при роботѣ колеѣ Erie Co. Коли нещасный стоявъ при корбѣ, тота вдарила его такъ сильно по головѣ, що вѡдъ разу упавъ безъ памяти, а другого дня умеръ. Иванъ Козей походивъ зъ Угорщины, зъ села Стакщины и полишивъ въ краю жену и кѡлькоро дѣтей, а понеже не належавъ до жадного товариства, то мѣсто похоронило его власнымъ коштомъ. Найжежь той сумный выпадокъ буде пересторогою для тыхъ байдужныхъ, що то мають и жѣнку и дѣти а неспѣшать ся записувати до „Р. Н. Союза.“

*

— Въ Америцѣ дуже лихѝ часы. Бѣдныѝ люде, особливо по великихъ мѣстахъ, пухнуть и гинуть зъ голоду. За частѝ крадѣжи, якихъ допускають ся люде, судіи або зовсѣмъ не караютъ, або дуже маленькѝ кары накладають. Милосердять ся паны надъ бѣднымъ народомъ — звычайно, якъ добрѝ паны.

*

— Въ Піттсбургу выбрала по пыску одна дама редактора газеты „Budget“ за те, що про еи особу дурниць попысавъ.

*

— Адресы прибувшихъ священникѡвъ:

Rev. N. Pidhorecky
225 Warren Str.
JERSEY CITY, N. J

Rev. A. Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

Вѣсти роботничѣ.

Хрунѣ межи американьскими роботниками.

Дня 12. с. м. було велике зворушене мѣжь панами республиканами въ Columbus, O. Черезъ тыждень, сухѝ, зъ бѡльшими и меншими мілѡнами паны крутили ся и вертѣли ся мовь бы имъ давъ хто знаного лѣкарства на перечищене, бо ходило о те, хто зъ нихъ буде мати честь черезъ 7 лѣтъ и два мѣсяцѣ заступати державу Огайо въ сенатѣ. Пѡдкупства и шахрайства дѣяли ся страшнѝ при тыхъ выборахъ. Газетярѣ англійскѝ и нѣмецкѝ говорять, що Маркъ А. Ганна купивъ оденъ голосъ за $10.000 и то его выратовало. Выбраный зѡставъ бѡльшостію 3. голосѡвъ. Розумѣе ся, що посыпали ся гратуляційнѝ телеграмы мовь рѣсный дощикъ майовый. Самъ навѣть президентъ Мекинли выславъ депешу, на котрѡй пѡдписала ся и его жѣнка а наша панѣ президентова. Оно ничь нового, бо при всякихъ выборахъ дѣють ся надужитя, а по выборахъ шле ся телеграмы, лишь одно важне, котре стоить въ звязи зъ тыми выборами. Дня 11. января вѡдбувалась тамъ конвенція майорѡвъ, а 12 выбрано новыхъ урядникѡвъ унiи роботничои, котрѝ, дѡзнавшись о выборѣ Марка А. Ганны, републиканина-милiонера, капиталисты, не мали що лѣпшого робити, якъ пѡйти до п. Ганны и зложити ему глубоке почтеніе. Чи не смѣхъ и глумъ то? Урядникъ уніи роботничои бе чоломъ передъ милiонеромъ, бо той неразъ буде голосовати въ сенатѣ за правомъ въ користь капилістѡвъ а на нещасте роботникѡвъ. Такѝ Гомперсы, Роттефорды и прочѝ презесы уній роботничихъ, то пѡдла безъидейна дрянь, чистѝ хрунѣ галицкѝ.

Майнеры при твердомъ вуглю въ Огайо мають ще найлѣпшѝ условія заробку, а именно: решета зъ 1¼ цалевыми очками, девять годинный часъ працѣ, кождои суботы лишь до полудня роботы и дешевый рентъ. Въ пітсбурскомъ дистриктѣ стараютъ ся то запровадити.

Теперь якъ и передъ тымъ.

Въ околици Вашингтону, Па. при мягкомъ вуглю панує мѣжь майнерами страшна нужда. Робять лишь по два дни въ тыждни, а если зъ того ще вѡдтягне компанія за помешкане и артикулы до житя, браныѝ въ ихъ сторахъ, то роботники остаютъ ще довжными компаніи. Двое людей зъ причины, що зъ браку грошa не могли закликати лѣкара, вмерли безъ помочи лѣкарскои.

— Connellsville, Pa. Продукція коксу въ р. 1897 була высша, якъ 1896 р. Выпалено всего 6,915,052 тонъ 11,409,835 долярѡвъ вартости.

— Manchester, N. H. Зъ причины браку за попытомъ зъ днемъ 1. февруара маe застановитись роботу въ 1,140 варстатахъ ткацкихъ. Кромѣ того зъ днемъ 24. января наступить 10 процентове зниженe платнѣ.

— До уній майнерѡвъ приступило вѡдъ септембра 1897 р. т. е вѡдъ полагодженя великого страйку майнерѡвъ при твердомъ вуглю, 298 новыхъ льокальныхъ уній зъ 25,000 членами. Въ касѣ мають готѡвкою $10,812.18.

— Columbus, O. На вѡдбувшой ся недавно конвенціи майнерѡвъ рѣшено мѣжь иншими по уплывѣ року, въ котрѡмъ роботники суть звязани контрактомъ, жадати 10 процентового пѡдвышеня платнѣ.

— Charlestown, W. Va. Майнеры зъ долины Kanawha завязали нову організацію для полагоджованя страйкѡвъ судамъ мировымъ. Та організація маe бути завязана опротивъ „Уній злученыхъ майнерѡвъ.“

— Chicago, Ill. 150 нѣмецкихъ товариствъ выслали до кождого посла въ Вашингтонѣ письмо, въ котрѡмъ завзываютъ ихъ бути противными дальшому ограничуваню имиграціи. Всѣ редакціи нѣмецкихъ, айрискихъ, швецкихъ, италіяньскихъ и другихъ часописей выслали такожь протестуюче письмо.

— Dayton, O. Майнеры въ цѣлѡмъ повѣтѣ Jakson застрайкували.

— Sanigaw, Mich. Въ тѡй околици вынайшли великѝ поклады вугля. Въ кѡлькохъ дняхъ роскуплено тысячѣ акрѡвъ. Пиля вугля есть 5 стѡпъ груба.

— Connellsville, Pa. — Акціонеры давной компаніи Riverside Mafg. Co., котра була роспала ся, зновь зѡорганізовали ся и роспочали будову новои фабрики.

— Въ Coning, N. Y. Иде робота добр по всѣхъ фабрикахъ. Поше не робило тамъ за шесть мѣсяцѣвъ, а теперь, коли пустило робити, всѣмъ яюсь стало веселѣйше.

— Jeanette, Pa. Въ шклярняхъ Chamiers & McKee's 3000 роботникѡвъ зачали робити зъ початкомъ того мѣсяця.

— Въ Ню Йорку завязалось товариство, котре потайкомъ буде сильно агітовати противъ ограниченя имиграціи.

— Boston Mass. На рѡчнѡй конвенціи National Loom Fixers Association выступлено остро противъ зниженю платнѣ, якъ се пороблено по варстатахъ ткацкихъ въ всѣхъ всходныхъ державахъ и приреклы пѡдпирати страйкъ. Товариство маe $24,000 въ касѣ.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

МАЙНЕРЪ И ЖѢНКА.

Приходить майнеръ зъ роботы, хоче вмыти ся, а въ печу не палить ся, воды теплои нема, бо жѣнка десь забавляе ся зъ кумами. Выбѣгаe вонъ на двѡръ и крѣчить: „огень, огень“! Люде збѣгають ся, а и жѣнка бѣжить задыхана и пытаe:

— Где огень?

— Во всѣхъ хатахъ — каже мужь — лишь въ нашѡй нема.

ЗА ДУЖЕ ЖРЕ.

Хлопчикъ несе пташка въ клѣткѣ, а другій его пытае:

— А то якь зове ся той пташокъ?

— Дякъ — була вѡдповѣдь.

— Чому ты его дякомъ назвавъ?

— То не я, але мѡй тато его такъ назвали, за то, що много жре, а не спѣвае.

ДЕ-ЩО О ЦИГАНАХЪ.

Одного разу циганъ укравъ газдови качку. Газда пѡйшовъ до вѡйта и оба пѡйшли въ корчи глядати цигана. Недовго треба було имъ ходити, бо зъ далека видѣли дымъ и туда помалу прикрадали ся. Коли вже були за плечами цигана, вѡйтъ сильно гукнувъ на него:

„Цигане, що робишъ?“ А циганъ вже на рожнѣ обертавъ качку, наляканый скочивъ якъ опареный и сказавъ:

„Та що-бымъ робивъ, вѡйтусю, сеся качка хотѣла втопити ся у водѣ, а я еѣ вытягнувъ и теперь сушу небожатко“.

Циганъ лягнувъ на черево и не воду зъ рѣки. Надѡйшовъ чоловѣкъ и пытаe цигана:

„Цигане, що робишъ?“

„Та що-бымъ робивъ, отъ видите сербаю рыбячу поливку.“

„А рыба де?“ — пытае смѣючи ся чоловѣкъ.

„Та не видите де? Отъ тамъ одна плывае менѣ передъ самымъ носомъ.“

Пѡйшовъ разъ циганъ споведати ся. Мѣжь иншими грѣхами каже, що разъ кожухомъ о землю кинувъ.

„То еще не есть такъ великимъ грѣхомъ“ каже священникъ и розгрѣшаe его.

Циганъ втѣшный, що такъ легко дѡставъ розгрѣшенe, додаe въ кѡнцѣ несмѣло, що въ тѡмъ кожусѣ его мама була...

Заплатили за „Свободу“ въ мѣсяц. явуару 1898 р.

MAHANOY CITY, PA.
Гр. Онущакъ $2.00
MT. CARMEL, PA.
Ив. Мудрый 2.00
Яковъ Жиличъ 2.45
Алексій Тюръ 1.00
DERBY, CONN.
Гавр. Дядыкъ 1.00
Павло Врена 1.00
Сем. Хваликъ 0.90
Алексій Горбаль 1.00
MAYFIELD, PA.
О. Т. Обушкевичъ 2.00
SHENANDOAH, PA.
Йосифъ Коваль 1.00
Мих. Дмитрѡвъ 1.00
HAZLETON, PA.
О. В. Мартякъ 2.00
EDWARDSDALE, PA.
Яковъ Руданичъ 1.00
SHAMOKIN, PA.
Яковъ Галякъ 3.00
Ст. Пастырчикъ 1.00
Венедикъ Талпашъ 2.00
YORKTON, CANADA.
Алек. Варholикъ 2.00
JAMESPORT, N. J.
З. Пастернакъ 1.00
INDIAN ORCHARD, MASS.
Вас. Тудый 1.00
WILLIAMSPORT, PA.
Ив. Константкевичъ 2.00
OLYPHANT, PA.
Яковъ Кода 2.00
Йосифъ Желемъ 2.00
Мих. Качмарчикъ 1.35
Василь Гамбаль 1.00
LANCASTER, N. Y.
Семко Максимякъ 1.50
PITTSBURG, PA.
Данько Павлишакъ 3.00
PECVILLE, PA.
Данько Шипика 2.15
OSHKOSH, WIS.
Кост. Трицишинъ 2.00
BEAUSIJOUR, CANADA.
Олекса Канда 2.00
WATERBURRY, CONN.
Василь Роздѣльскій 2.00
Дим. Дамяновичъ 2.00
ST. LOUIS, MO.
Гр. Копча 1.00
GEORGETON, CONN.
Р. Фернега 1.00
EXCELSIOR, PA.
Дим. Вислоцкій 1.50
Хар. Максимякъ 1.00
Сем. Барна 3.00
Гр. Митерскій 2.00
Гр. Сушереба 1.00
PARK PLACE, PA.
Мих. Колодѣй 2.00
CHARLEROI, PA.
Іоакимъ Войко 2.00
LANSFORD, Pa.
Деонъ Монѣта 2.00
GENEVA, N. Y.
Мих. Талайко 2.00

ГДЕ СУТЬ?

Юрко Карлицкій, котрый передъ чотырма роками бувъ въШенандоа. Братъ его Андрей Карлицкій глядаe его въ дуже важномъ интересѣ. Нехай ся зголосить, а не пожалуе. Если-бъ хто знавъ о нѣмъ прошу писати до мене на таку адресу:

ANDREW KARLICKI,
Reissing, Pa.
Washington Co.

Павелъ Кролицкій пошукуе своей жѣнки, Викторіи Кролицкой, котра недавно тому прибула до Америки. Хто бы о ней знавъ, най буде такъ добрый дати знати Кролицкому, або она сама нехай пише свому мужову на адресу:

Pawel Krolicki,
OLYPAHNT, PA.

Если хто знае, где пробуваe Иванъ Сабатъ, мѡй „уцтивый“ бурдингеръ, нехай буде ласкавый повѣдомити мене пѡдъ адресою:

Mr. LAZOR SIROTIAK,
48 Washington str,
YONKERS, N. Y.

Хто хоче читати правдиво хлопску газету та довѣдатись якъ тамъ братя въ краю борють ся зъ своими ворогами, нехай запише собѣ газету:

„ГРОМАДСКІЙ ГОЛОСЪ“.

Коштуе $1.50 на рѡкъ.
* Платити треба напередъ. *
Замовляти можна черезъ редакцію „Свободы“.

ЛИШЬ ОДЕНЪ РУСКІЙ БУЧЕРЪ НА ЦѢЛЕ МѢСТО

Венедикъ Талпашъ

напротивъ рускои плебанiи
въ Шамокінъ, Па.

Братя Русины! У Венедика дѡстанете все свѣже и здорове мясо. Хвалити его бучернѣ не потребуемо, бо добре само ся хвалить. — Скажемо лишь, що правдивый Русинъ и патріота не буде иншого мяса ѣсти лишь зъ рускои бучернѣ.

Если хто маe гадку осѣсти зъ весною на фармѣ въ Канадѣ, най напише до мене, а опишу ему докладно, що маe робити, якъ хоче тамтуды выбрати ся. Нашихъ людей зъ Галичины и зъ Буковины тысячки осѣли на добрыхъ земляхъ. И въ Пенсильвеніи вже кѡлька родинъ роспочали тамъ газдовство. — Корыстайте люде зъ доброи спосѡбности. Ту по майнахъ нѣчого не доробите ся.

Адреса моя:

Rev. Nestor Dmytrow
89 Johnson Str.
BUFFALO, N. Y.

ЗИМА НАДХОДИТЬ!
ЗДОРОВЛЮ ЗАШКОДИТЬ!

Не зашкодить однакъ, бо можете купити собѣ въ великомъ шторѣ

PETER-A STIEF-A

оверковтъ за $3.00 и дорожше — тепле убране за $3.00 и дорожше и всѣ другѝ рѣчи дѡстанешь ту туньше, якъ въ иншомъ шторѣ.

ПРИХОДЬ А ПЕРЕКОНАЕШЬ СЯ.

P. A. Stief

MAMMOTH CLOTHING HOUSE
11, 13 & 15 NORTH OAK STR.
MT. CARMEL, PA.

АНТОНІЙ ОНУЩАКЪ
214 W. Lloyd, Str.
— SHENANDOAH, PA. —
Рускій готель.
Чи вы вже люде не перестанете ходити по чужихъ готеляхъ и спомагати своими центами другѝ народности? Та по що шукати чужихъ богѡвъ! — Дивѣть добре по Шенандоръ, а певно знайдете свого чоловѣка, въ котрого и вино и віска и пиво и темперъ и другѝ добрѝ и все свѣжѝ напитки, а услуга чемна, бо вее-жь то у Русина. А ще якій то Русинъ? Кождый его дуже добре знае. Та-жь то Антоній Онущакъ. Ну и якъ-жежь не зайдете до него? — Грѣхъ бы бувъ смертельный якъ бы вы Русины въ Шенандоръ омынали того щирого Русина.

HENRY FREY
PHOTOGRAPHER
421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.
Хочешь мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайди до того фотографа. Вертаешь зѡ слюбу зайди зъ жѣнкою до него, дай ся здняти, а будешь мавъ на цѣле житe памятку. Масшь ладну дитинку дай фотографовати у него, а будешь мати красный образъ. Есть у Васъ братство, най зайде до того фотографа, а вонъ Вамъ зробить фотографіи и портреты, яки хочете. — У него рѡжнородни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованой цѣнѣ.—За роботу гварантуе.

H. FEINBERG,
ЗЕГАРМІСТРЪ и ЮВІЛЕРЪ.
Маe свѡй великій складъ въ рускѡмъ домѣ, коло рускаго стору на Shamokin Str. въ ШАМОКІНЪ, ПА.

Направляе зегарки дуже добре и таньо. Маe на складѣ великій выбѡръ зегаркѡвъ золотыхъ и срѣбныхъ и спродаe по дешевыхъ цѣнахъ.

Кузмякъ
Юстинъ
Рускій готель
въ ОЛИФАНТѢ, Па.
На розѣ коло рускои церкви есть готель нашого Русина Юстина Кузмяка. Кромѣ того, що въ готелю кождый може дѡстати чисте помешкане и чемну услугу, то тамъ есть ще галя обширна и гарна на цѣле мѣсто, въ котрѡй вѡдбувають ся балѣ и братскѝ мітінги. — Идѣть до свого — не спомагайте чужихъ!

На що вамъ Русины зъ Шенандоа самымъ голити ся а опѡсля ходити зъ порѣзанымъ лицемъ, коли на 338 W. Centre str. есть РУСКА ГОЛЯРНЯ
Ігнатія Мучки
— и —
Андрея Тарбая.
Тамъ оголять васъ гладко ще й намастять бейрумомъ, а якъ острижуть и помадуютъ, то не повстыдаете ся навѣть першого американьского джентельмена.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ YONKERS
Лазоря Сиротяка,
48 Washington str.
YONKERS, N. Y.
Хто не знае Лазоря Сиротяка? Вонъ маe красно зарядженый сторъ, гросерню и бучерню. Посылае грошѣ до старого краю на всѣ части свѣта, скоро, таньо и безпечно. Продаe такожь шифкарты на всѣ лініи. Хто изъ землякѡвъ хотѣвъ бы вѡдъѣхати до старого краю, нехай зайде по дорозѣ до Сиротяка и купить собѣ шифкарту у него а вонъ вѡдпровадить его ажь на шифъ.

На що давати ся здерати жидовскимъ агентамъ по Ню Йорку? Идѣть до свого!

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

БАНКРОТЪ.

Нарисъ
ЕМІЛЯ ЗОЛЬ.

(Конецъ).

Жѣнка тымчасомъ жде у дверехъ повороту свого мужа. Она блѣда, худа. Тоненькій, розопнятый кафтанъ накрывае по змозѣ еѣ нѣжну стать. Студѣнь просякла еѣ судорогами. Всьо, що мала, она вже заставила. Восѣмъ днѣвъ безроботныхъ выпорожнило полицѣ. Послѣдні матерацы продала гандлярови, липило ся лишь само покрыте. Она повѣсила его передъ вокномъ, щобъ вѣтеръ въ хату не вѣявъ, бо мала кашляе. А и она шукала роботы, але надармо; вже стратила и кредитъ. Нѣ пекарь, нѣ крамаръ не хочуть вже боргувати, а она бѣдна, не водважуе ся навѣть переходити по при ихъ дверѣ. По полудни була она у своеи сестры, але и тамъ нужда такъ велика, що еѣ сльозы наплыли до очей. При выходѣ обѣцяла она имъ кусень хлѣба, якъ еѣ чоловѣкъ що зробить, та вонъ не приходить. Дощь потокомъ лле ть ся. Бѣдна жѣнка втѣкае въ хату, бо тяжкій каплѣ дощу падаютъ на ню и еѣ тонка одѣжь пересякае водою. Водъ часу до часу перемагае еѣ така терпеливость; ремствуючи на непогоду подходить она ажь на рогъ улицѣ та выглядае мужа.

Перемокла вертае ся зновь и сушить мокру голову обома руками. Порехожій, що спѣшать ся кудысь, тручають еѣ. Боязько тисне ся она до стѣны, щобъ нѣкому въ дорозѣ не стояти. Еѣ здаеть ся, що цѣле мѣсто изъ своимъ блескомъ, гаморомъ и брудомъ на ню напосѣло ся.

Недалеко водъ неи е склепъ зъ печивомъ; она видить тамъ спячу дитину. Яке оно щасливе, а у неѣ? Нарештѣ узрѣла она свого мужа, що волѣкъ ся поволеньки. Прибѣгае до него. „Но?“ шепче дожидаючо. Вонъ похиливъ мовчки голову, а она тодѣ поволи слабымъ ходомъ пѣшла сходами въ хату.

Маленька не спить. Она пробудила ся и задумала ся, споглядаючи на догоряючій поломѣнь лямпочки. Страшнѣ гадки малюють ся на завчасу дозрѣлыхъ и зовялыхъ чертахъ тварі семилѣтка. Садовить ся на край скрынки, що еѣ служить за ложко. Маленькій ножки дрожать, а дробненькій, сухій ручки держуть накривало надъ грудьми. Она задумала ся. Забавокъ не мала. До школы такожь не може ходити, бо не мае черевичковъ. Она пригадуе собѣ, якъ то еѣ неразъ мати провадила на проходъ у сонѣшный день. Але то вже давно було. Они вже выпровадили ся давно зъ того помешканя, а тутъ еѣ все здае ся, якъбы черезъ хату вѣявъ вѣтеръ зимнѣйшій водъ леду. Она тутъ голодна и думае надъ проблемомъ, котрого не може розвязати. Чи се кождый голоденъ? Бѣдненька думае, що причина докучливости голоду въ тому, що она ще маленька. Старшій, здае ся, вже привыкли до того. Мати десь добре знае, що кождый голоденъ, але она таѣть се передъ дитиною. Коли поважить ся на се, то може и запытае ся матерѣ, хто властиво людей на свѣтъ приводить, щобъ они голодували. — У нихъ въ хатѣ всьо таке старе, брыдке... Подѣравленій меблѣ, лысій стѣны, цѣла водражаюча нужда пивничныхъ и стриховыхъ мешкань. И видить ся еѣ, наче-бъ она бачила въ снѣ теплій покоѣ и гарній меблѣ и замыкае оченята, щобъ зновь мрѣти.

Промѣня, втискають ся черезъ повѣки до оченятъ, становлять ся золотымъ облакомъ и она хотѣла-бъ нимъ уповитись. Але вѣтеръ вѣе у вокно и такъ еѣ морозить, що она зновь зачинае кашляти.

Еи очи заходять сльозами. Звычайно она лякала ся, коли остала ся сама въ хатѣ, але теперь — она сама не знае чому — про те еѣ байдуже. Водъ вчера не ѣла нѣчого ще, то гадае, що мати пошла хлѣба принести. Та гадка бавить еи. Она покрае той хлѣбъ въ дробнесенькій куснички, и кусникъ за кусничкомъ ѣсти ме уважно. Ахъ! то буде гарно!

Мати вернула, батько йде за нею на цальцяхъ. Нетерпеливо глядѣть она на руки ихъ обоихъ. Обидвое мовчуть, а дитина за хвилечку спѣвучимъ тономъ проголосила:

— Ой голодна-жь, голодна я!...

Батько поваливъ ся на кѣсло и заслонивъ собѣ лице обома руками; только понуре шльоханє вырывае ся зъ его устъ. Мати укрывае сльозы. Она накрывае дитину старыми шматочками и пригсворюе ѣй, щобъ була чемною и спала спокойненько. Але дитина, що водъ студени дзвонить зубами, зобрала ся на водвагу. Тонесенькими рученьками, обнявши матѣръ за шію, пытае она тихесенько:

— Скажѣть менѣ, мамусенько чому люде голодній?

Переклавъ Марко Черемшина.

НАЙТУНША НА СВѢТѢ
машина до друкованя
ЗА **$1.50**

Той образокъ предетавляе машинку до друкованя листовъ, адресовъ и т. и.
Кождый, хто лишь знае буквы, може нею легко друковати. Буквы не треба складати, бо въ той машиницѣ вже суть буквы и числа уложени рядомъ на одномъ плейтѣ. Анѣ ихъ не треба особно въ чорнило мачати, бо машинка тое сама робить, такъ якъ и въ другихъ великихъ машинахъ до друку.

Тую машинку въ хорошой баксѣ зъ фляшечкою золотого чорнила пошлю вамъ за $1.50.

За почту я плачу.

Замовленя и грошѣ посылайте на адресу:

S. Keltonik,
OLYPHANT, PA.
Lack. Co.

РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
✳ Іосифа Осенякa ✳
въ ОЛИФАНТѢ, ПА.

Чи знаете хлопцѣ, що Іосифъ Осенякъ мае готель на River Str. коло рускои церкви въ Олифантѣ? — Ану йдѣть подивитися, якъ красно у него. Салл красна на забавы. Пиво и всѣ инший напитки все свѣжій, ажь мило выпити и забавити ся у свого.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ
ЩТОРЪ
въ
ОЛИФАНТѢ ПА
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКа
Звѣстного рускаго патріоты.

Есть се найлучше заосмотреный во всѣхъ шторовъ во всѣ потрѣбній товары и всякого рода по якъ найтаньшой цѣнѣ.

Кождый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого рускаго штору. Особенно нашій газдынѣ най йдуть громадно!

На що Юськовъ, Шмулѣвъ спомагати? Идѣть до свого.

Юліянъ Колыстяньсікій
(Julian Korysciansky)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.
Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшій напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалій, цигара дуже добрій.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

Руска бучерия.
— Russian Meat Market —
OLYPHANT, PA.
КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Гей рускій господинѣ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими, коли у свого Русина такъ само всего достати можна. А отъ погляньте! Тажь въ Олифантѣ есть вашъ рускій бучеръ Кузьма Свала. Мае вонъ свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально. Ану-жь зайдѣть до него и попробуйте водъ него куповати мясо, а певно не пожалуете!

THOMAS A. ULIACKAS &
JOSEPH RAYTKIEWICZ
436 Cherry str.
SHENANDOAH PA.
Гей темперансы, читайте!
Хто зъ васъ хоче достати доброго темперу и вайсъ бір-у въ бутелькахъ най зайде до гуртовного складу Т. Улячка и п. Райткевича а певно не пожалуе.
Ану попробуйте!

РУСКА ГРОСЕРНЯ!
Нашъ чоловѣкъ честный и порядный
Яковъ Гашбаль
въ OLYPHANT, PA. на Race Str. мае сторъ. Достанете у него все потрѣбне до житя, а все свѣже, добре и дешеве. Всюды вже люде зрозумѣли, що треба у свого брати, а не пейсатыхъ драбовъ спомагати.

Одинока руска бучерня на цѣле мѣсто на Second str. на противъ друкарнѣ „Свободы“
Ю. Щипчика и Г. Трохановского.
въ Mt. Carmel, Pa

Въ кождой хвили свѣже мясо всякого рода. И волове и теляче и вопрове. Ану газдынѣ не волочѣть ся по чужихъ — маете своихъ!

Steam Laundry.

Маете сорочки, ковнѣрики, маншеты и другій рѣчи до праня, то занесѣть до Mt. Carme Steam Laundry. Водъ сороки 10 цнт., водъ ковнѣрики 2 цнт., водъ маншетовъ 4. цнт.— Офѣсъ той есть за Righeter's-овымъ шторомъ въ-заду.

Если хто потребуе конѣ и керичи на весѣля або похороны може достати по дуже низкой цѣнѣ у:

Robertsons Livery
West 2-nd Str.
Mt. Carmel, Pa.

J. LIACHOWICZ
(І. Ляховичъ)
425 Shamokin st.
ШАМОКІНЪ, ПА.
Польско-литевскій зегармістръ и ювілеръ

Всяки направы зегарковъ выконуе точно, тапьо и въ коротком часѣ и за направу гварантуе. — Мае на складѣ великій выборъ зигарковъ золотыхъ и срѣбныхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кождого зигарка гварантуе.
Обручки слюбни, якъ хто купуе достае въ подарунку гарный будзѣкъ.

Стѣнній зегары дае на выплатъ.

O. Murdza & Bro's
46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найлѣпшій товары, спроваджованій впростъ зъ найперших складовъ. — Майже всѣхъ Русиновъ въ Mt. Carmel заосмотрює въ живности. Продае такожь одяги майнерскій и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечно.

Свій до свого — а до чужого не пхай ся. Жидовъ омийайте зъ далека!

Гавріилъ Малинякъ
Гуртовный складъ
(Wholsale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочовкахъ зъ найлучшихъ броваровъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого гатунку

Братя! замовляйте у свого!

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.
✳ TROMETTERS' ✳
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Снѣдання, Обѣды, Вечери.

Въ кождомъ часѣ можна достати такъ горячій якъ и зимній перекуски. Потравы прилагоджені на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.

Особній покоѣ для родинъ. — Найлучшій вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливій напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ приѣзднымъ.

Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Тромейтера.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCESIOR.

Всякій потрѣбній рѣчи до житя, якъ такожь убраня майнерскій и звычайній можна купити.

Посылае такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и беспечно

Продае шіфкарты.

Не водъ нынѣ вже знають люде солідного предсѣдателя „Союза“.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Найбольшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побольшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый домъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 показуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумній Русины належать до тои компаніи, купують зо свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000. Заряджае нимъ:

Теодоръ Федько

LAUER BREWING CO.
въ READING, PA
ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Выробляе 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбольшихъ броваровъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO.“ есть вольне водъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды однои и тои самои доброты и пріемного смаку и есть споряджане подъ зарядомъ одного зъ найздобнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоваровъ.

Выробляе въ найлѣпшомъ гатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватній родины повинній замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.
READING, PA.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ
ГОТЕЛЬ
Д. Геренчака и Ф. Михальского.
въ Jersey City, N. J.
38 Green Str.

Кождый Русинъ идучій зъ краю, чи до краю, або маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи околици, повиненъ вступити до того готелю, бо:

Тутъ достане найздоровшій и найтаньшій напитки всякого рода.

Достане ночлѣгъ таный, чистенькій и безпечный.

Понеже зъ того готелю лишь пару крокивъ до пенсильванійского, лігайского и центрельского дина, а такожь дина, звідки стрѣткары розходять ся по цѣлымъ мѣстѣ и околици, якъ Newark, Bayonne и т. д.

Феры до Ню Йорку и Бруклина такожь подъ носомъ.

Въ томъ готелю порадять вамъ безплатно, де тану шіфкарту купити, а если не знаете, то запровадять васъ охотно на дино, або на шифу, та взагалѣ дадуть всяку добру раду.

Въ готелю томъ е такожь прекрасна галя на мітингы, забавы и весѣля.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
готельничій.
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебанії.

Добрій вечеръ друже мій!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ снѣшите?
— До Талпаша, брате!

* * *

Що за Талпашъ? Звідки вонъ?
— Та-жь кранъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Подкрѣпляють силы!...

* * *

— Що за брындза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Читайте и уважайте.

Стань и огляни всѣ возы для бучеровъ, гросерниковъ, голсельниковъ (до розвоженя пива) и различній другій, роблений зъ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшои роботы.

Головне ковальство

Спеціяльно выробляють ся желѣзній плоты, и обгородженя падгробниковъ.

J. B. Zimmerman
Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

Dr. F. J. Meek
Д-ръ: МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut str.
Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякій хоробы совѣстно и въ коротком часѣ. Особливо незрѣвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ.. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.
Выпаймае такожь керичи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA.
Удавайте ся въ потребѣ до него.

СВОЙ ДО СВОГО!
Єфремъ Лучковецъ.
E. INDEPENDENCE near VINE STR.
въ Шамокінъ, Па.
— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. —
Чистенькій тамъ готель зо всякими выгодами. Пиво, вино, віска, темперъ и другій напоѣ все свѣжій и найлѣпшого гатунку. Услуга чемна и солідна. Склянки великій и малій поѣля вподобы.

Люде! Вже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ подномагати.

William D. Chmilewski,
231 E. Centre str.
SHENANDOAH, PA.
Панове сальоністы зъ Шенадорь и всѣ, що хочете набути для себе віски, пива темперу въ большой сколькости, зайдѣть до В. Хмѣльовского и замовляйте напитки у него. — Най не зарабляють зъ васъ чужій, дайте заробити свому, божь Хмѣльовскій честный и справедливый чоловѣкъ — „Свободу“ пренумеруе.
Купуйте у него!

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.
Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала му способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну антику въ которій выробляють ся дуже добра и помочни лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлой околици знають добре Шлюпаса!

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды панує брехня,
Въ нашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.